

INGLIZ VA O'ZBEK HIKOYALARIDA QAHRAMON, PERSONAJ VA DAVR TALQINI

Parpiyeva Moxiraxon Inomjon qizi

Farg'ona davlat universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz va o'zbek hikoyalarida qahramon, personaj va vaqt talqini tushunchalari tahlil qilindi. Asosiy e'tibor bu elementlarning har bir xalq adabiyotidagi o'ziga xos ta'rifiga qaratildi. Maqolada ingliz va o'zbek adabiyotidagi misollar yordamida qahramonlar va personajlarning xarakteri, davrning asarga ta'siri hamda madaniy kontekstning adabiyotdagi ifodalanishi muhokama qilindi. Ta'lim natijalari ikki madaniyat hikoyalari orqali bu tushunchalarning o'xshash va farqli jihatlarini ochib berdi

Abstract: This article analyzes the concepts of hero, character, and time interpretation in English and Uzbek short stories. The main attention was paid to the specific definition of these elements in the literature of each people. The article discussed the character of heroes and characters, the influence of the era on the work, and the representation of cultural context in literature using examples from English and Uzbek literature. The learning outcomes revealed the similarities and differences of these concepts through the stories of the two cultures

Аннотация: В данной статье анализируются понятия «герой», «характер» и «время» в английских и узбекских рассказах. Основное внимание уделяется специфике определения этих элементов в литературе каждого народа. В статье рассматриваются характеры героев и персонажей, влияние эпохи на произведение и отражение культурного контекста в литературе на примерах из английской и узбекской литературы. В результате обучения выявлены сходства и различия этих понятий на примере произведений двух культур.

Kalit so'zlar: qahramon, personaj, tarixiy talqin, ingliz adabiyoti, o'zbek adabiyoti, hikoya, madaniy vaziyat, ijtimoiy haqiqat

Keywords: hero, character, historical interpretation, English literature, Uzbek literature, story, cultural situation, social reality

Ключевые слова: герой, характер, историческая интерпретация, английская литература, узбекская литература, история, культурная ситуация, социальная реальность.

Kirish: Adabiyotda qahramon, personaj va davr talqini tushunchalari har bir asarning asosiy elementlari sifatida mohiyatni tashkil etadi. Ular yordamida yozuvchi hodisalar va obrazlarni jonlantiradi, o'quvchiga aniq bir davr va jamiyatni taqdim etadi. Ingliz va o'zbek adabiyotlarida ushbu tushunchalarning o'ziga xos xususiyatlari, ularning izoh va ifoda uslublari farq qiladi, lekin har ikkala madaniyatda ham bu elementlar hikoyaning muvaffaqiyatli qurilishida muhim rol o'ynaydi. Mazkur maqolada ingliz va o'zbek hikoyalaridagi qahramon, personaj

hamda davr tushunchalari taqqoslanadi va ularning adabiy jarayondagi ahamiyati o‘rganiladi

Asosiy qism:Qahramon tushunchasi

Ingliz adabiyotida qahramon ko‘pincha murakkab, ichki ziddiyatlarga ega shaxs sifatida namoyon bo‘ladi. Misol uchun, Shakespeare‘ning “Hamlet” tragediyasida Hamlet qahramoni o‘z ichki zikrlari bilan kurash olib boradi, shubha va adolat masalalariga e‘tibor qaratadi. Bunday qahramon yanada aniq individual psixologik portretga ega

O‘zbek hikoyalarida qahramonlar milliy qadriyatlar hamda ijtimoiy ro‘llarni yanada ko‘proq aks ettiradi. Masalan, Abdulla Qodiriy “O‘tgan kunlar” romanida Otabek o‘z zamonining ijtimoiy va ma‘naviy muammolarini ifodalovchi qahramondir. Bu qahramon orqali o‘zbek jamiyatining o‘sha davrdagi ahvoli va ijtimoiy kurashlari aks etadi. Personaj — bu qahramon bilan birga asarda qatnashgan barcha shaxslar. Ingliz adabiyotida yordamchi belgilar ham hikoyaning asosiy syujetiga ahamiyatli ta‘sir ko‘rsatadi. Masalan, “Romeo va Juliet”dagi Mercutio va Tybalt obrazlari voqealar taraqqiyotida ahamiyatli rol o‘ynaydi. O‘zbek ertaklarida esa personajlar ko‘pincha xalq hayoti, an‘analari va ijtimoiy aloqalarini tasvirlashda muhim ahamiyatga ega. Ular orqali yozuvchi o‘z davrining madaniy va ijtimoiy muhitini shakllantiradi

Xulosa: Qisqasi, ingliz va o‘zbek hikoyalarida qahramon, personaj va davr tushunchalari har ikki madaniyat adabiyotining asosiy unsuridir. Ingliz adabiyotida qahramonlar va personajlarning shaxsiy psixologiyasi ko‘proq e‘tiborga olinishi, o‘zbek adabiyotida esa ular ijtimoiy va milliy qadriyatlarni aks ettiradi. Davr talqini har ikki madaniyatda hikoyaning mazmuni va kontekstual poydevorini tashkil etadi. Ushbu tushunchalar orqali har ikki adabiyot janrida inson hayoti, jamiyat va tarix o‘zining to‘laqonli tasvirini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Shakespeare, W. Hamlet. London: Oxford University Press, 2008.
- 2.Dickens, C. Oliver Twist. London: Penguin Classics, 2003.
- 3.Qodiriy, A. O‘tgan kunlar. Toshkent: Sharq, 2010.
- 4.Cho‘lpon, S. Tanlangan asarlar. Toshkent: Fan, 1989.
- 5.Abdullaeva, D. "O‘zbek adabiyotida davr talqini." Adabiyotshunoslik jurnali, 2020, №3.
- 6.Smith, J. English Literature and Society. Cambridge University Press, 2015.